

הוכן ע"י כולל עיון הדף

1 ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

חולין דף קכא.

מה הוא אלל?

"אלל" דמתניתין		"אלל" דקרא	
אליבא דר' יהודה	אליבא דרבנן		
בשר שפלטתו סכין	גם "מרטקא" ²	"מרטקא" ¹ - גיד השדרה רחב לבן וקשה מאד	לר' יוחנן
בשר שפלטתו סכין	רק בשר שפלטתו סכין		לריש לקיש

מתי בשר שפלטתו סכין מטמא בפני עצמו ומתי רק מצטרף ומתי אפי' לא מצטרף?

לא מצטרף	מצטרף לכביצה אוכלין	מטמא בפני עצמו		
כשלא חשב עליו	חישב על מקצתו ⁴	כשחשב עליו ³	חד אמר	ר' אבין
כשלא חשב עליו	קצתו פלטתו חיה וקצתו סכין ⁵	כשחשב עליו	וחד אמר	ור' מיישא

בהמה טמאה או טהורה ששחטה נכרי או ישראל ועודה מפרכסת, מה דינה בדלהלן?

שחטה גוי		שחטה ישראל ⁶		
בהמה טמאה	בהמה טהורה	בהמה טמאה	בהמה טהורה	
אינה מקבלת עד שתמות	חשבו לאכילת גוי: מקבלת בהכשר ⁸ לא חשבו: אינה מקבלת עד שתמות	מקבלת בלי הכשר ⁷	מקבלת בלי הכשר ⁷	טומאת אוכלין
אין בה עד שתמות		אין בה לעולם	אין בה לעולם	טומאת נבלות
יש בה ואסורה לגוי (רש"ש)	לחזקיה: אין בה ומותרת לגוי לר' יוחנן: יש בה ואסורה לגוי	אין בה ⁹	אין בה ⁹	אבר מן החי

¹ ותוסי' (בד"ה מרטקא) הביאו בשם רבינו חננאל ור"ת שפירושו בשר מת.

² ביארו התוס' (בד"ה ורב יוחנן) שלא מיירי בכה"ג שהמרטקא הוא שומר, דא"כ מה טעמו של ר"ל - הרי שומר מצטרף גם אם הוא עץ בעלמא, אלא מיירי שלא הוא שומר אלא רק יד שלא מועילה להצטרף, ור' יוחנן ס"ל שכיון שראוי שיאכל ביחד עם הבשר מצטרף ור"ל ס"ל דאין ראוי לאכילה דעץ בעלמא הוא.

³ ואפי' חשב עליו לאכילה אחרי שפלטתו סכין ג"כ מהני לשוותו אוכל.

⁴ וכיון שלא חישב על שיעור כביצה אינו מטמא בפני עצמו, אולם מועיל להצטרף לאוכל אחר לכביצה.

⁵ והנה מה שפלטתו חיה - כגון שנשכה כלב ודלדל בה חתיכות בשר, חתיכות הללו הן אוכל דהרי לא עשה מעשה לדחותן מלהיות אוכל, ומה שפלטתו סכין מעיקר הדין הרי עשה מעשה לדחותן, אלא שהמקצת שפלטתו החיה מהני גם למה שפלטתו סכין שאם יצטרפו לשאר אוכלין שיטמאו בכביצה.

⁶ ודוקא ששחט לפחות רוב שני סימנים, אבל שחט סימן אחד וה"ה אם שהה או דרסה - דינה כחיה, ואין בה טומאת נבלות וחייבים עליה משום אבר מן החי.

⁷ דהרי הוכשרה בדם שחיטתה.

⁸ כיון ששחטה ישראל או הגוי במחשבה לאכילה, ויש כאן דכוותה שנאכלת, דהיינו בשחיטת ישראל מצינו שמועלת בבהמה טהורה, וכן בשחיטת עכו"ם בבהמה טהורה מצינו בהמה טהורה שמותרת לישראל - לכן מועילה מחשבה להחשב אוכל אם יוכשר באחד משבע משקים. אבל אין דם שחיטתה מכשיר אלא דם שחיטה הוגנת, ואילו כאן לא מהני דאינה ראויה להיות אוכל לגוי אלא עד שתמות (דלעכו"ם אסור לאכול בהמה מפרכסת) וכאן היא אסורה לישראל (דאו שהיא טמאה או שהיא שחיטת גוי). ומקשה הגמ' דתיפוי"ל דהיא עתידה לטמא טומאה חמורה (טומאת נבלות) וא"כ לא צריכה הכשר, ותירצה שאולי יגררה על פחות מכזית ולא תגיע לטומאה חמורה.

⁹ פ"י, אפי' מפרכסת עדיין יש בה איסור בעלמא לבן נח, דכיון שהותרה לישראל הותרה לבן נח, דליכא מידי דלישראל מותר ולבן נח אסור, דישראל יכול לאכול מבשרה כשהיא עדיין כך ע"י שידיח את הדם וימלח יפה. אולם מדרבנן אסור עד שתצא נפשה משום אסמכתא ד"לא תאכלו על הדם".